సంక్రాంతి అల్లుడు

ఋతువు లారింటిలోను నాకు హేమంతమంటేనే ఇష్టం. వసంతాన్ని తోసి రాజంటున్నానని అనుకోవద్దు. ఎండలు, ఉక్కపోతలు, చెమట్లు, అపసోపాలు తప్పితే ఏముందండీ వసంతంలో? ఇక వర్ష, శరదృతువు లంటారా? రామ రామ, ఆ గాలీ వాన, రొంపీ రొచ్చూ తట్టుకో గలమా? హేమంతం సంగతి అలాకాదే! ఎండలుంటాయి. ఉంటేమాత్రం? యుక్త వయస్కుల మధుర దాంపత్యంలా అవి ఆహ్లాదకరంగా వుంటాయి. వానలుంటాయి. ఉంటే వుండనీ! ఎదురు చూడని అతిథుల్లా వచ్చి అవి ఠికాణా వెయ్యవు. ఇట్టే వచ్చి, అట్టే వెళ్లిపోతాయి. వాగుల్లో, వంకల్లో, చెరువుల్లో, దొరువుల్లో దండిగా నీళ్లుంటాయి. వెన్ను వదలిన చెరుకు తోటల వైపు చూస్తే శాంతి బావుటాలు ఎగిరినట్టుంటాయి. పండిన వరిమళ్లు కోతకొస్తాయి. గాదులు, గరిసెలు కొత్త ధాన్యంతో సందడిస్తాయి. తోటల్లో, దొడ్లల్లో పాదులన్నీ తీగలు సాచి, పువ్వులు గుబాళిస్తాయి. తెల్లవారి లేచి చూసే సరికి అప్పుడే తానమాడి, ముఖం నిండుకు పచ్చి పసుపు రాసుకున్న నిండు ముత్తయిదువలా ప్రకృతి పరమ రమణీయంగా వుంటుంది. హేమంత మంటే నాకెందు కిష్టమో యిప్పుడు తెలిసింది గదండీ! లేదంటే మంచు వేపుక తింటుంది గదా, చలి రాచి రంపాన పెడుతుంది గదా అని మీరనవచ్చు. కానీ చలిమంట లుండగా, గాలి దూరని శయనాగారాలుండగా, వెచ్చని పరుపులుండగా, రగ్గులు బూర్నీసులు వుండగా మంచును, చలిని ఎవరు లెక్కపెడతారండీ మీ పిచ్చిగానీ!

అందువల్ల మానవాళికి సుఖ సంతోషాలు పంచిపెట్టడానికే హేమంతం వస్తుందని నేననుకుంటాను. హేమంత ఋతు సీమంతిని పైరు పచ్చల నిగారింపులే పట్టు చీరగా వస్తుంది. మంచు బిందువులే ముత్యాల సరాలుగా వస్తుంది. ముదురు గుమ్మడి పువ్వే మణి కిరీటంగా వస్తుంది. గంగిరెద్దులవాడే అంగరక్షకుడుగా వస్తుంది. వచ్చి ఏం చేస్తుంది? గొబ్బిళ్ల దేవతై మన యింటి ముగింట ముగ్గులో కొలువుదీరుస్తుంది. బంతులై, చేమంతులై మన పెరటి తోటలో విరగబూస్తుంది. ఇంతలో 'రంగలో రంగా హరీ' అంటూ సాతాని

జియ్యరు గంట మ్రోగిస్తాడు. 'హరహరా మహారాజేశ్వరా' అంటూ జంగమయ్య శంఖం పూరిస్తాడు. ఆగంట, ఈ శంఖం గూడా వినిపించేసరికి 'ఓహో, సంక్రాంతి గూడా వచ్చేస్తూ వుంది' అనుకుంటాం.

"ఏమండీ! అమ్మాయి, అల్లుడూ ఎప్పుడొస్తారు?" అంటుంది ఇంటావిడ.

అవును మరి! సంక్రాంతి సంబరాలన్నింటికీ పరాకాష్ట అల్లుడి ఆగమనమే! ఆ పాటికి పెళ్ళిళ్ల సీజను అయిపోయి వుంటుంది. ఈడొచ్చిన అమ్మాయిని ఎంత కాలమని యింట్లో వుంచుకుంటారు? ఆ శుభకార్యమేదో అయిందని అనిపించి వుంటారు. ఆకాశమంత పందిరి గాకపోయినా అంతదో యింతదో షామియానా వేసి వుంటారు. గుర్రం అవుటాఫ్ డేట్ అయిపోయింది గనుక కారు కుదిర్చి వుంటారు. గుమ్మ్మ తప్పెట్లకు, కొమ్ము బూరాలకు రోజులు కావు గనుక, బ్యాండు మేళం ఏర్పాటుచేసి వుంటారు. నాలుగు దినాల పెండ్లి ఊహించరానిది గనుక ఒక భోజనంతో, ఒక టిఫినుతో సరిపెట్టి వుంటారు. పురోహితుడి పురమాయింపులకన్నా, ఫోటోగ్రాఫరు పోజులే చూపరులను లోగొని వుంటాయి. కాశీయాత్ర, ఆరంజ్యోతి దర్శనం, సూత్రధారణ, తలంబ్రాలు మొదలైన సాంగ్యాలు యధావిధిగా జరిగిపోయి వుంటాయి. ఉదయం తొమ్మిదింటి కల్లా సత్రం ఖాళీ అయిపోయి వుంటుంది. సాయంకాలానికి మీ అమ్మాయి అత్తారింట్లో కుడికాలు మోపి వుంటుంది. మూడు నిద్దర్లు చేసిన తర్వాత ఆమె భర్త సమేతంగా మీయింటి కొచ్చి వుంటుంది. వచ్చిన అల్లుడు నెలో, రెండు నెలలో మీ యింట్లో వుండి, హాయిగా మనుగుడుపులు ఆరగించడానికి అనువైన కాలమాయిది? పాపం, అతగాడు నూటికి తొంభైపాళ్లు ఎక్కడో ఉద్యోగైవుంటాడు. డ్యూటీకి వెళ్లకపోతే పై అధికారు లొప్పుకుంటారా? ఇంట్లో భార్యామణి ఎదుట గడగడలాడే ఆఫీసరైనా సరే, ఆఫీసులో మన సొప్పి కొత్తల్లుడికి సెలవు మంజూరు చేస్తాడా? మీ అల్లుడు వెళ్లే వుంటాడు. కొత్త సంవత్సరంలో కొత్త సెలవు లుంటాయి గనుక అదనంగా కొద్ది రోజులు సెలవు పెట్టి సంక్రాంతి కొస్తానని రాసి వుంటాడు. అదండీ సంగతి! సంక్రాంతి శోభలకు పరవశించి ప్రపంచమంతా ఆనంద నృత్యం చేస్తే చేయవచ్చు గాక! పండుగకు మీ అల్లుడొస్తే గానీ మీ కానందం లేదు.

ఆమాటకొస్తే అల్లుడికి మాత్రం అత్తవారింటికి మించిన ఆనంద ధామం ఎక్కడుంటుంది? పర్వతరాజ పుత్రికను వివాహమాడి పరమ శివుడేం చేశాడు? ఆ పర్వతాల్లోనే కాపురం పెట్టేశాడు. క్షీరసాగర కన్యను పెండ్లాడి విష్ణుదేవుడేం చేశాడు? ఆ సముద్రంలోనే పవ్వళించేశాడు. అందుకే కవిగారంటారు – 'ఏమయ్యా, కొత్త పెండ్లి కొడుకా! పండగొస్తోంది. వీలయినంత తొందరగా అత్తారింటికి వెళ్లు. అక్కడ నీ మరదలు పన్నీరు చిలికి నట్టుగా నీతో ముచ్చట్లాడుతుంది. పూలచెండ్లు విసరినట్టుగా బావమరుదలు సరాగాలు ఒలికిస్తారు. అత్తగారు మృష్టాన్నాలు వండి పెడుతుంది. ఓరచూపుల

ఒయ్యారాలతోనే నవవధువు నిన్ను ఉయ్యాల లూపుతుంది' అని. నిజమే గదండీ! ఆత్మీయతలు, అభిమానాలు ఆఫీసులో దొరుకుతాయా? మర్యాదలు, మన్ననలు బస్‌స్టాండులో లభ్యమవుతాయా? సిగ్గులు, సింగారాలు మార్కెట్టులో ఎదురౌతాయా? ఇవన్నీ లభ్యమయ్యే చోటు ఒకటుండాలిగదా! అదే అత్తవారిల్లు.

అయితే ఒకటి. అల్లుడికేదైతే అత్తగారిల్లో, అదే అమ్మాయికి పుట్టిల్లని మనం మరచి పోగూడదు. మెట్టినింట్లో అమ్మాయికి ఆదరణ లభించాలంటే, పుట్టింటి పునాది గట్టిగా వుండాలి. ఏదో ఒక అయ్య చేతికి పట్టిచ్చేశాము గదా అని ముభావంగా వుండి పోగూడదు. తరచుగా ఉత్తరాలు రాసి యోగక్షేమాలు తెలుసుకోవాలి. ప్రతి పండగకూ పిలవనంపాలి. మళ్లీ ఎందుకు లెమ్మని మొగమాట పడినాసరే, పరవాలేదు లెమ్మని చీరా, సారె పెట్టి పంపాలి. నెలలు నిండితే సీమంతం, తీర్థమాడితే బారసాల, ఇలా ఎంతో తతంగముంది... పుట్టినింటి వారికి కనుపాపలా వుండాలి. మెట్టినింట్లో దీపమై వెలగాలి. ఇదే ఆడబిడ్డ కోరుకోవలసిన భాగ్యం. దీన్నే 'సౌభాగ్యం' అంటారు.

ఇంతకూ చెప్పొచ్చిందేమిటంటే సంక్రాంతికి పుట్టింటికి వెళ్లాలన్న కోరిక ఆడుబిడ్డకు మరింత బలీయంగా వుంటుంది. మనిషి కోసం ఆమె వెయ్యికళ్లతో నిరీక్షిస్తుంది. పిలుపు కోసం వెయ్యి చెవులతో వేచి వుంటుంది. ఆహ్వానం అందకపోతే ఆమె మనసు ఎంతగా నలిగిపోతుందో ఊహించుకో వలసిందే! 'ఏమమ్మా, పుట్టింటికి వెళ్లలేదా?' అని అమ్మలక్కలు ఆశ్చర్యపడి పోతారు. అత్తింటివారు చులకనగా చూస్తారు. భార్యను అలాంటి దయనీయ స్థితిలో నుంచి తప్పించడం కోసం, మా చిట్టిబాబు ఒక అమోఘమైన ఉపాయం కనిపెట్టేశాడు. అది సంక్రాంతి శుభ సందర్భంలో తప్పకుండా చెప్పుకోవలసిన కథ.

చిట్టిబాబంటే ఎవరనుకున్నారు? నా డియరెస్టు ఫ్రెండు. వాడి భార్య సుజాత పాపం, సుజాతకు తల్లిదండ్రులు లేరు. బాబాయే పెళ్లిచేశాడు. పెళ్లిచేసేటంత వరకే తన బాధ్యత అనుకున్నాడు. మొదటి సంక్రాంతికి పిలుపులేదు. రెండో సంక్రాంతి వచ్చేసరికి సుజాత ఒక బిడ్డ తల్లిగూడా అయింది. పండుగింక కొద్ది రోజుల్లోనే వుంది. సుజాత ముఖంలో చీకట్లు అలముకున్నాయి. చీకట్లను పోగొట్టి, ఆ ముఖంలోకి వెలుగులు తెప్పించాలనుకున్నాడు చిట్టిబాబు. బాబాయే రాసినట్టు ఒక దొంగ ఉత్తరం రాసి పోస్టు చేశాడు సుజాతకు. పుట్టింటి నుంచీ పిలుపొచ్చిందన్న వార్త వీధంతటా ప్రచారమై పోయింది. పండుగకు ముందురోజే ప్రయాణం, చంటివాణ్ణి చంకలో వేసుకుని బయల్దేరింది సుజాత. చిట్టిబాబు సూట్‌కేసు చేతబట్టుకుని మగధీరుడిలా ముందు నడిచాడు.

స్టేషనులోకి వెళ్లేదాకా పెదవి కదిపిన వాడు కాదు చిట్టిబాబు. తీరా అక్కడికి చేరుకున్నాక మరింత ప్రమాదమేమీ లేదన్నట్టుగా తన కపట నాటకాన్ని బయట పెట్టేశాడు.

చిట్టి చివర మీ బాబాయి పిలిస్తే ఎంత, పిలవక పోతే ఎంత? పట్నంలో 'వసంత విహార్' అని ఒకటుంది. అది మీ బాబాయి యింటి కన్నా నూరింతలు బాగుంటుంది. రోజుకేభై రూపాయలు పారేస్తే డబుల్ రూం దొరుకుతుంది. టిఫిను, భోజనం, పాలూ, పళ్లూ యిలా ఏది కావాలన్నా నేరుగా గదిలోకి వచ్చేస్తాయి. చూచావా సుజాతా! ఎంచక్కా యిక మీదట అదే నీకు పుట్టిల్లు. నీకు పుట్టిల్లు గనుక అదే నాకు అత్తవారిల్లు.. అంటూ చొక్కా కాలరు పైకెత్తాడట!

"ఏమండీ! ఇలాంటి పనిచేసే వాళ్లు కూడా వుంటారా ఎక్కడైనా?" అంటూ సుజాత నిర్ఘాంతపడిపోయిందట!

"ఉంటారుంటారు. మనమున్నాం గదా!" ఠీవిగా ముసి ముసి నవ్వులు ఒలక బోస్తూ అన్నాడట చిట్టిబాబు.

సరే, వాళ్లలా వెళ్లి వసంత విహార్‌లో దిగారనుకోండి! ఈలోగా యిక్కడేం జరిగిందంటే– చిట్టిబాబు తల్లి, లక్ష్మి సమానురాలైన శాంతమ్మ "ఏమండీ! పిల్లలు వెళ్లిపోయాక యింట్లో ఏం తోచడం లేదండీ! మనమూ ఎట్లైనా వెళ్లొద్దామండీ! నాకు పట్నం చూడాలని చాలా కాలంగా వుంది. అబ్బాయి, కోడలు వచ్చేలోగా తిరిగొచ్చేద్దామండీ!" అంటూ ముదిగారాలు మొదలెట్టిందట!

"సరే సరే, అట్లాగే వెళ్దాంలే మరి! బయల్దేరు" అన్నారట జగన్నాథంగారు.

వృద్ధ దంపతులు రాత్రి తొమ్మిదింటికి పట్నంలో దిగారు. ఆటోవాడు వాళ్లని గూడా చక్కా వసంత విహార్‌కే తీసుకెళ్లాడు. అంత వరకూ జరిగింది కాకతాళీయమేనని అనుకోవచ్చు. కానీ ఆ తర్వాత పడుచు జంటకు, ముసలి జంటకు గూడా ఎదురెదురు గదులే కుదరడముంది చూచారా, అది మాత్రం కేవలం భగవల్లీలే అనాలి.

అర్ధరాత్రి కాబోతుండగా కీచుకీచు మంటూ ఎదుటి గదిలో నుంచీ ఏడుపు వినిపించిందట!

ఉలికి పడి లేచి కూర్చున్న శాంతమ్మ భర్తను నిద్రలేపి, "ఏమండీ! అది మన బుజ్జిబాబు ఏడుపులా లేదూ?" అంటూ ఆరాతీసిందట!

"లోకమంతా నీకు బుజ్జిబాబు మయమే? ఊరుకో, వూరుకో" అంటూ జగన్నాథంగారు గదమాయించేశారట!

మరికొంత సేపటికి చంటివాడి ఏడుపు శ్రుతిమీరి రాగాన పడిపోయిందట. వాడక్కడ గుక్కతిప్పుకోకుండా ఏడుస్తుంటే యిక్కడ శాంతమ్మగారికి మతిపోయినట్టయి పోయిందట.

"ఏమండేమండీ! నిజంగా మన బుజ్జి బాబేనండీ! నిఝంగా మన బుజ్జిబాబు ఏడుపేనండీ!" అంటూ ఆమె తహతహలాడి పోయిందట.

ఇంతలో ఎదుటి గది తలుపులు తెరుచుకున్న చప్పుడు వినిపించిందట. తాళం కంతలో నుంచీ అవతలికి చూచిన శాంతమ్మ నోట మాట రాక నిర్విణ్ణురాలై పోయిందట. తేరుకున్నాక భర్త దగ్గరికొచ్చి –

"ఏమండీ! మన వాళ్లేనండీ! ఎంత పని చేశారో చూశారా! వీళ్లెంతకైనా తగుదురు. హవ్వ, హవ్వ, అత్తారింటికని చెప్పి చక్కావచ్చి హోటల్లో దిగుతారా? ఉండండి, వీళ్లని... అంటూ కారాలు, మిరియాలు నూరడానికి ఉపక్రమించిందట.

అప్పుడు జగన్నాథంగారు భార్యను నింపాదిగా మంచంపైన కూచోబెట్టి "ఓసి, వెర్రి మొగమా! ఇంత వయసొచ్చీ మనకీ ఉబలాటాలు తప్ప లేదే! ఇక కుర్రవాళ్లు, వాళ్లకు సరదా కోరికలుండం తప్పంటావా? చేసిన నిరవాకానికింక కోపతాపాలు కూడానా! చాల్చాల్లే తేలు కుట్టిన దొంగలా ఊరుకో!" అంటూ చెవిలో హితోపదేశం చేశారట.

శాంతమ్మగారప్పుడు బుంగమూతి పెట్టి "పోనీలెండి! నేను వాళ్ల నేమీ అనను. ఏడ్చి ఏడ్చి బిడ్డకు శోష తగిలి పోయేటట్టుంది. నేను వెళ్లి వాణ్ణి ఊరుకో బెడతానండీ" అంటూ ప్రాధేయపడి పోయిందట.

ప్రాధేయపడడమే గాదు, జగన్నాథంగారి మౌనాన్నే అంగీకారంగా భావించి ఆమె తలుపులు తీసుకుని తుఫానులా ఎదుటి గదిలోకి జొరబడి పోయిందట. "సముదాయించడానికి తెలియని వాళ్లు బిడ్డనెందుకు తెచ్చుకోవాలి? నాదగ్గరే విడిచి పెట్టిరావచ్చుగా" అంటూ మనవణ్ణి అక్కున చేర్చుకుని చక్కా తన గదిలోకి తీసుకొచ్చేసిందట!

ఈ కథలో కొసమెరుపేమిటంటే – నాన్నమ్మ కనిపించిన తర్వాత ఆ కుర్రకుంక కిముక్కుమంటూ నోరు తెరవలేదుట. నవ్వుకుంటూ, ఆడుకుంటూ ఆమె ప్రక్కనే ఆదమరచి నిద్రపోయాడట!

సంక్రాంతి అల్లుడికి ఎదురయ్యే అనుభవాలు వింతగా, వినోదంగా, చెప్పుకోదగ్గవిగా ఉంటాయనేందుకు చిట్టిబాబు కథ ఒక నిదర్శనం. ఒక్కొక్కప్పుడు అవి కాస్తా విడ్డూరంగా గూడా వుండొచ్చు. పనిలో పనిగా యింకొక రాజబాబు కథ అవధరించండి.

పట్నంలో పుట్టి పెరిగిన శ్రీమంతుల బిడ్డ రాజబాబు. ఏరీ కోరీ ఎన్నిక చేసి పల్లెటూరి ఖామందు ముద్దుల కూతురు సావిత్రిని పెళ్లిచేసుకున్నాడు. పెళ్లయిన కొత్తలోనే వచ్చింది సంక్రాంతి. దర్జాగా, పూలరంగడిలా అత్తవారిల్లు చేరుకున్నాడు రాజబాబు. అక్కడతనికి పగళ్లు యుగాలుగాను, రాత్రులు క్షణాలుగానూ దొర్లిపోతున్నాయి. ప్రొద్దుపుట్టే దాకా పడుకోవడం పల్లెటూరి సాంప్రదాయాలకు విరుద్ధమని చెప్పి ఒకనాటి ఉదయం మసక మసక చీకట్లోనే సావిత్రి గదిలో నుంచీ వెళ్లిపోయింది. ఎంత బద్ధకంగా వున్నా లేవక తప్పదు గనుక రాజబాబు గూడా లేచి కాలవ గట్టుకు వెళ్ళాడు. వెళ్లి తిరిగొస్తుండగా

తట్ట తలపైన పెట్టుకుని పొలాల వైపు వెళ్తున్న ఒక ముసలావిడ అదే పనిగా రాజబాబు ముఖంలోకి చూచి కిసుక్కున నవ్వేసింది. "ఏమిట్రాయిది! ఈ ముసలి దానికేం తెలుసు? మన ముఖంలో దీనికేం కనిపించింది?" అనుకుంటూ మరికొంత దూరం నడిచాడు రాజబాబు. ఈ సారి మామగారి పాలేరే ఎదురయ్యాడు. బండి తోలుకెళ్తున్న ఆ పాలేరు పగ్గాలు బిగబట్టుకుంటూ ఎద్దుల్ని ఆపుకుంటూ బండిని శరవేగంతో ముందుకు దూకించాడు.

"ఏమైందిరా బాబూ! మన ముఖమేమైనా మారిపోయిందా!" అనుకుంటూ రాజబాబు మామగారి కాంపౌండులో ప్రవేశించాడు. పాలు నిండిన గుండు చెంబుతో పశువుల కొట్టంలో నుంచీ ఈవలికొచ్చిన అత్తగారు, తటాలున అల్లుడి కెదురుపడి, ఒక క్షణం అలాగే నిలబడిపోయి, పెల్లుబికి రాబోయిన నవ్వును చీర చెరగులో దాచుకుంటూ తుర్రున యింటివైపు సాగిపోయింది. ఉక్రోషంతో యింట్లో అడుగు పెట్టిన రాజబాబు 'ఇదిగో సావిత్రీ! ఒకసారి యిలా వచ్చి వెళ్లు' అంటూ హుకుం జారీచేశాడు. ఆమె గదిలోకి రాగానే "ఏమిటి? ఏమైంది? మీ వూళ్లో వాళ్లకందరికీ మూకు కమ్ముడిగా మతి భ్రమణం గానీ జరగలేదు కదా? నా ముఖంలో ఏముందని? ఎందుకలా నవ్వుతున్నారు?" అని గద్దించాడు.

దగ్గరగా వెళ్లి పతి దేవుడి ముఖాన్ని పరిశీలనగా చూచిన సావిత్రి ఉన్నట్టుండి తాను గూడా పకాలున నవ్వేసింది.

అప్పుడిక రాజబాబుకు నిలువుటద్దమే శరణ్యమైపోయింది.

రాజబాబు అద్దం ముందుకు వెళ్లి నిల్చున్నాడట! విషయ మేమిటో తెలియగానే అతడి పెదవులపైకి సైతం ఒక చిరునవ్వు రాబోయిందట! సిగ్గుతో కాసేపు కుంచించుకుపోయి, ఆ తరువాత నాలుగంగల్లో బాత్‌రూంలోకి వెళ్లి, సబ్బు పెట్టి ముఖాన్ని శుభ్రంగా కడిగేసుకున్నాడట!

రాజబాబు ముఖం చూచిన వాళ్లందరూ ఎందుకు నవ్వారు? అందులో వాళ్లకేం కనిపించింది? – అని మీరడగొచ్చు. అమ్మో, ఎంతాశ! అలాంటి విషయాలు చెబుతారటండీ ఎవరైనా! కథకు సస్పెన్సె గదండీ ప్రాణం! రసజ్ఞులైన యువ దంపతులు, అనుభవజ్ఞులైన ప్రౌఢ దంపతులు ఎవరికి వారే ఊహించు కొందురు గాక! మకర సంక్రాంతి మహాలక్ష్మి ఎవరికి కావలసిన ఆనందాలు వారికి పంచిపెట్టును గాక!

లోకాస్సమస్తా స్సుఖినో భవన్తు. ఓం శాంతి శ్శాంతి శాంతిః

(...ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక 23.01.1987)

⊛ ⊛ ⊛